Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 35. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 24-го ЛЮТОГО 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 24, 1981 No. 35. VOL. LXXXVIII.

Москва знову „впоминається" за Половчаків

Москва. — Агенство Ассошієйтед Пресс інформує з москви, що речники совєтського уряду знову почали „впоминатися" за Половчаків, які, як відомо, перебувають у Чікаґо і ніби то хочуть добровільно вертатися на „батьківщину", але їхніх двоє дітей, Наталія і Володимир, одержавши леґально, за дозволом Державного департаменту право на побут в ЗСА, не бажають повертатися разом з батьками до СССР.

В міністерстві закордонних справ американським дипломатам, яких туди попросили совєтські чинники заявили, що Уряд З'єднаних Стейтів Америки „силою придержує в Америці совєтську родину."

У вересні федеральний окружний суд в Чікаґо вирішив, що обидвоє молоді Половчаки, Володимир і Наталія, потребують стейтової опіки і що вони мають право висловити своє бажання щодо плянів повороту до СССР їхніх батьків. Очевидно, ані совєтська амбасада у Вашінґтоні, ані старші Половчаки не погодились з тимчасовим рішенням суду і внесли апеляцію до вищої інстанції, бо, згідно з інтерпретацією совєтських радників, Половчаки, еміґранти з України, про яку до речі рідко згадують совєтські пропаґандисти коли говорять про справу Половчаків, „ не хочуть повертатися до Совєтського Союзу без дітей."

В Харкові арештовано д-ра Коріяґіна

Харків, УССР. — Звідси через Москву прийшла вістка, що в Білгороді під Харковом КҐБ арештував відомого совєтського психіятра д-р Анатолія Коріяґіна.

Д-р Корігіян співпрацював з відомою дисидентською групою в СССР, яка називається „Група для розсліду уживання психіятрії для політичних цілей". Деякі члени тієї Групи вже нераз передавали за кордон матеріяли про совєтські зловживання медицини, а спеціяльно психіятрії і „психушок" для боротьби з вільнодумцями й узагалі з опозиційними елементами в СССР.

Д-р Коріяґін їхав поїздом з Харкова до Москви і перед станцією Білгород, де є перша зупинка швидких поїздів його арештовано. Висадженого членами КҐБ на станції д-ра Коріяґіна відставлено у невідомому напрямі.

Як співробітник „Групи для розсліду уживання психіятрії для політичних цілей" д-р Коріяґін був уже нераз турбований поліційними органами. В січні ц.р. він на бажання тієї групи перевів основний фаховий розслід здоровельного стану Олекси Никитина, робітника, який провів сім років у совєтських „психушці" за те, що він очолив протестну акцію донбаських шахтарів за поправлення відносин у шахтах. Д-р Коріяґін ствердив понад усякий сумнів, що Никитин психічно здоровий і ніколи не хворів. Та його експертиза стала публічно відомою й КҐБ чекав на нагоду, щоб його арештувати.

З арештованим забрано всі матеріяли, які мав зі собою. В колах дисидентів у Москві, які займаються обороною політичних в'язнів у „психушках", побоюються, що з д-ром Коріяґіном пропали різні документи про різні такого рода випадки.

Прем'єр Тачер відвідає ЗСА

Лондон, Англія. — Прем'єр Маргарита Тачер прибуває до Вашінґтону 25-го лютого. Її візита, яка триватиме три дні, буде виповнена розмовами, зустрічами, виступами. В понеділок, 16-го лютого мала вона зустріч з американськими пресовими кореспондентами, на якій докладніше висловилася про виконану підготову до тієї важливої візити та які надії вона пов'язує з нею.

В розмовах з президентом Роналдом Реґеном вона буде в першу черґу обговорювати дві найважливіші ділянки: зовнішню політику з окремим узглядненням стосунків з Москвою та економічну політику обидвох країн. Прем'єр Тачер пояснила, що вона катеґорично протиставиться уживанню сили будь-якою державою, а зокрема великими державами в їхніх конфліктах з малими, вона змагатиме до зміцнення міжнародного миру й до покращання відносин з СССР, але не ціною уступок перед московським насильством, що потягає за собою дальші прояви того насильства.

Як раніше, так і на тій зустрічі Тачер заявила, що справа Польщі є пробним каменем для дальших відносин з СССР. Коли б Москва зважилася вжити зброї та війська проти Польщі, без огляду на умови й пояснення, то цей факт перерішив би можливість дальших нормальних стосунків з СССР

Коли ж ідеться про економіку ЗСА і Англії, то між ними є багато спільного, хоч є і багато різних особливостей. Англія раніше почала боротьбу з інфляцією та безробіттям і господарським застоєм засобами в неодному подібними до пропонованих президентом Реґеном. Тому буде дуже корисно обмінятися взаємним досвідом і намірами. Завдяки своїй політиці скорочень видатків і обмежень субвенцій з боку держави. Особливо в ділянці інфляції наступає ступневе покращання й інфляція впала з 21,9 відсотка у річному відношенні до 15,1. Піднесення продукції ще покищо не вдалося осягнути, але для цього потрібно довшого часу й додаткових господарських заходів.

Коли ж ідеться про загальну політику та про поставу обидвох урядів, то Тачер висловила впевнення, що Англія і ЗСА і на далі будуть утримувати особливо близькі стосунки, тим більше, що вона і президент Реґен мають ідентичні погляди в дуже багатьох підстав вових питаннях.

Президент Реґен відвідає Канаду

Вашінґтон. — Першу поїздку за кордон відбув президент Роналд Реґен ще перед інавґурацією, коли він тільки був електом. Вже тоді він хотів відвідати Канаду й відбути розмову з прем'єром П'єром Трудо та членами його уряду, але Трудо перебував за границею. Тепер поїздка Президента до Оттави відбудеться 10-11 березня й буде це таким чином перша його поїздка за кордон в характері Президента. В його товаристві буде його дружина й деякі співробітники, прізвища яких будуть подані пізніше.

Поїздка президента Реґена до Канади буде після довгої перерви у відвідуваннях тієї сусідньої країни американським Президентом. Президент Джіммі Картер мав запляновану подорож до Оттави в грудні 1979 року, але саме тоді іранці схопили американських закладників і настала криза, в часі якої Президент мусів бути у Вашінґтоні. Президент Джеральд Форд був за коротко Президентом і він плянував відбути поїздку до Канади після виборів, які одначе програв. Значить останнім американським Президентом, який відвідав Канаду, був колишній президент Ричард Ніксон.

Загально сподіються з поїздки президента Реґена до Канади позитивних вислідів. Саме тепер в Канаді проходить процес „канадизації" канадського господарства, з чим получені викупи канадським урядом, або приватними підприємцями різних американських фірм, на що дуже неґодують американські господарські кола, але такт Президента Реґена, його спокій й уміння з вирозумінням ставитися до поглядів і потреб другої особи повинні перебороти ті труднощі.

Компанія Форд втратила півтора більйона долярів

Детройт, Мич. — Компанія Форд, друга по величині автомобільна компанія в ЗСА, втратила в минулому 1980 році півтора більйона долярів. Є це рекорд у всій історії промислових корпорацій в ЗСА. Цілий минулий рік приносив цій компанії втрати, що сталося вперше в довгій історії цього про-мислового і фінансового велетня.

Приклад автомобільної компанії Форд й інших американських продуцентів автомобілів, є остаточним доказом, що приватний підприємець у ЗСА не дописав. Продукт, який випускає американська автопромисловість не відповідає ані потребам ринку, ані фінансовим спроможностям консумента. Вже довгі роки тому були передбачування, що до такого дійде, якщо автомобільні компанії не змінять плянів і методів діяльности, а покійний президент Двайт Айзенгавер прямо накликував їх переходити на нові меншого типу авта, та його тоді „всезнаючі" менаджери висміяли. Таку саму короткозорість виявили не лише автомобільні компанії, але й цілий ряд інших і через те американський ринок заливаний закордонною продукцією, а деякі ділянки промислу зовсім завмирають у ЗСА.

Автомобільна компанія Крайслер, не зважаючи на фінансову допомогу держави й надалі стоїть над берегом проналля. Останній час приніс збільшення продажу її авт, лае замало, щоб стати зворотним пунктом у її дальшому розвитку. Колись найбільша у сіті автокомпанія Дженерал Моторс також мала в 1980 році великі втрати, бо аж 763 мільйони долярів. Наслідок того стану подали засоби масової інформації декілька тижнів тому, повідомляючи, що це вперше в історії автомобільного промислу американські компанії впали своєю продукцією на друге місце в світі, а першим став японський автопромисл.

ЗСА ПУБЛІКУЮТЬ ДОКАЗИ СОВЄТСЬКОЇ АҐРЕСІЇ

Вашінґтон. — Державний департамент і інші чинники ЗСА зібрали обширну документацію про аґресію проти Ель Сальвадору, дириґовану з Москви, довівши це до публічного відома світових політичних чинників та публічної опінії.

Докази складаються із захоплених документів у центрах партизанської боротьби в Ель Сальвадорі, провірені дані й звіти про різні форми допомоги — зброю, амуніцію й технічне устаткування тощо. З тих усіх даних виникає зовсім виразно, що акція червоних партизан була плянована зі зовні, звідки також приходили всі форми допомоги та що це мала бути тільки одна з ланок широко закроєної акції в Середній Америці.

Здобуті докази потверджують, що різні сателітні держави винні у прямому встряванні у внутрішні справи інших країн, що вони орґанізувала прямо й безпосередньо та посередньо збройний переворот в іншій країні та що координаційним центром тих акцій була Москва. З тих даних видно без найменшого сумніву, що Куба була диспозиційним центром тієї операції та що кубинські чинники безпосередньо встрявали в керування і ведення підпільних акцій партизанської боротьби в Ель Сальвадорі. Зброю доставляли майже всі інші совєтські сателіти, а ті, які не доставляли зброї й амуніції, дбали про забезпечення партизан і комуністичного підпілля іншими засобами, потрібними до ведення боротьби. Наприклад захоплені в партизан примірники американської зброї виразно вказують, що вони були доставлені з В'єтнаму, де їх залишили американські частини. Так само у численних випадках іншої зброї можна ствердити не лише місце її продукції, але шляхи її транспорту до Ель Сальвадору.

Згідно з висновками, що їх зробили офіційні американські чинники, аґресія в Ель Сальвадорі є типовим доказом совєтської політики, а методи переводження її в життя це неначе посібник для ведення того рода боротьби.

В Москві почався 26-ий Конґрес КПСС

Москва. — Москва зустрічає цьогорічний 26-ий Конґрес КПСС без ентузіязму й особливих сподівань. Майже на кожному відтинку виразні провали й недоліки, а вантюрницька політика Кремля створила додаткові небезпеки в світовій політиці.

На чолі внутрішніх клопотів — зростаючі національновизвольні рухи в СССР. Так звана ленінська національна політика, під прикриттям якої Москва переводила й переводить звичайну імперіялістичну політику русифікації і народовбивства поневолених народів, комплетно збанкрутувала. Тотальна домінація партії і її водіїв на всіх відтинках життя породила спротив, в якому беруть участь щораз ширші елементи поодиноких національних суспільств, включно з російським. Боротьба за права людини, за людську гідність, за право вільно думати й вільно творити, а в першу черґу за право вірити в Бога й давати тій своїй вірі публічний вислів, мобілізує щораз нові суспільні елементи й провідні культурні сили народів, поневолених в СССР. Економіка — „зіниця в оці" совєтської політики — ввійшла в етап приспішеного спаду і після більше як 60 років панування большевиків не стає найбільш необхідних товарів першої потреби. на висоті тільки збройні сили СССР, одначе це замість застрашити світ, викликує зростаючий спротив. Напад на Афганістан та фермент у Польщі — це тільки поодинокі спалахи загального складного стану СССР.

Всі ці моменти стали основною частиною програмової доповіді Леоніда Брежнєва в понеділок, 23-го лютого. Доповіді тій призначено коло чотири години. Брежнєв в цій доповіді заповів „ зустріч на вершинах" з президентом Роналдом Реґеном. Президіяльний стіл Конґресу вказав на ще одну, може одну з найважчих проблему КПСС і взагалі совєтського режиму. Сімдесяткількарічний Брежнєв окружений групою таких самих старих, або й старших, як його прем'єр Ніколай Тіхонов, що має 75 років, головний політрук і ідеолог Михайл Суслов, 78 років, Арвід Пельше, 82 роки, міністер війни Дмитрій Устінов, 72 роки, а наймолодший шеф КҐБ Юрій Андропов, 68 років. Питання „змінити варти" на Кремлі зовсім не розв'язане й кожної хвилини може вибухнути нова загострена боротьба за владу.

Російські вояки вбили афганського шефа поліції

Кабуль, Афганістан. - Як подають з дипломатичних кіл в Кабулі совєтське командування наказало гостре поготівля з приводу річниці шкільної демонстрації, яку вчинили дівчата 21-го лютого 1980 року. В тій демонстрації совєтські вояки та їхні афганські помічники розстріляли й покалічили чимале число дівчат шкільного віку. Тіла помордованих забрали совєтські чинники й похоронили їх здебільшого без відома батьків. Вже тиждень перед річницею того трагічного злочину совєтські частини зміцнили патрулювання вулиць Кабуля. У випадку найменшого підозріння вони без остереження вживали зброю.

Жертвами такої „бдітельності" впали різні в нічому неповинні люди, а між ними також шеф афганської поліції в Кабулі. Совєтська патруля зустріла його в торговельному центрі Карте Парван в цивільному вбранні й вояки завважили зброю з під його плаща. Не провіривши, хто він, вони засипали його стрілами й вбили.

З інших джерел відомо, що цілі райони Афганістану, як і дільниці великих міст і далі під контролею самостійницьких афганських відділів. В одному з найбільших міст, Кандагарі, совєтське командування знову привернуло поліційні години. Від 4-тої після обіду до 9-тої вранці ніхто не сміє появитися на вулицях, бо совєтські патрулі стріляють без остереження. В Гераті, одному з найважливіших осередків, розгорілися вуличні бої після того, як совєтські власті почали переводити масові арешти. Одну з військових частин урядових агфанських військ совєтське командування наказало розброїти та арештувати

Намагаючись поповнити частини афганських урядових військ, а одночасно очистити сільські райони Афганістану з молоді, совєтські частини перево дять примусову бранку. Частина молоді, зовсім непричасна до самостійницького руху, ховається по лісах і збільшує кадри кандидатів до повстанських загонів.

ЗСА ОСТЕРІГАЮТЬ КУБУ

Вашінґтон. — Критичне положення в районі Середньої Америки притягає до себе щораз більше уваги американських й інших чинників. Ще 17-го лютого державний секретар Александер Гейґ мав у Вашінґтоні конференцію з представниками всіх країн НАТО та Нової Зеляндії, Японії, Австралії і Еспанії, на якій на підставі фактів і здобутих документів він з'ясував розміри комуністичної і російської небезпеки в районі Середньої Америки і вказав на потребу без проволоки відповідними засобами їм протиставитися.

Едвин Міз

Крім документів про участь Москви і її сателітів в сальвадорському конфлікті, він подав до вгляду ще й інші документи, які покищо не будуть публікованими. Документи і пред'явлені дані повністю потвердили оцінки й висновки державного секретаря.

Генерал Гейґ сказав: „Розвивається добре скоординована міжнародна комуністична кампанія перетворити сальвадорську кризу з внутрішнього зудару на зростаючий міжнародний конфлікт. Комуністичні країни розвивають інтенсивну міжнародну кампанію дезінформації, щоб прикрити свою інтервенцію. Уряд Ель Сальвадору вимагає додаткової допомоги, щоб протиставитися партизанам, що їх підтримує Куба".

До цього рапорт Пентаґону додав, що саме тепер відбуваються великі транспорти зброї для партизанів в Ель Сальвадорі і приблизно в місяці квітні вони знов будуть готові до генерального наступу. Командування сальвадорських лівих партизан потвердило це. В столиці Сан Сальвадорі чотири представники головної команди партизан відбули секретну зустріч із західніми репортерами і потвердили оцінки Пентаґону.

Один з червоних командирів сказав: „Ми є революційна організація, що не залежить від однієї нації. Коли йдеться про міжнародну підтримку, то ми маємо чималі осяги". Поза тим всі чотири твердили, що вони в часі січневої офензиви, яка їм не вдалася, вбили понад 700 вояків уряду Ель Сальвадору та що вони готовляться до нової офензиви. Червоні командири виступили під прибраними прізвищами.

Враховуючи це все, Гейґ сказав: „Ми маємо проблему, що складається з чотирьох частин. Одною з них є Куба. Ми не передбачуємо заходів в тій ситуації, таких як були у В'єтнамі. Ми студіюємо різні альтернативи".

Не менше виразно висловив поставу Вашінґтону до кубинських авантюр шеф штабу президента Роналда Реґена в Білому Домі, Едвин Міз.

Міз заявив, що Уряд президента Реґена „виконає всі потрібні заходи для втримання миру в усьому світі, включаючи Ель Сальвадор. Президент сказав багато разів, що потенціяльні чи дійсні противники мусять кожного вечора передумати, що вони будуть робити слідуючого дня. Я не думаю, що можна виключати будь-які кроки з нашго боку".

На окремий запит в телевізії, які це можуть бути кроки, він не виключив навіть бльокади Куби, якщо уряд Фіделя Кастра не припинить висилки зброї до Ель Сальвадору. „Я думаю, що Куба у власному інтересі повинна негайно припинити це", — закінчив він свої завваги у цій справі.

У світі

КОНҐРЕС ЗСА звернувся до президента Роналда Реґена зі закликом не продавати Савдійській Арабії додаткових улаштувань до літаків Ф-15, які уможливлюють уживати їх для далеких бомбових польотів. Окремо гостро виступила проти цього Комісія закордонних справ Сенату, чия більшість підтримала той заклик до Президента. Сенатор Едвард Кеннеді виступив на пленумі Сенату з промовою, в якій він гостро протиставився доставі таких додаткових частин Савдійській Арабії, мотивуючи це тим, що це порушило б існуючу рівновагу збройних сил в обширі Середнього Сходу.

У МІСТІ ЦЕБУ НА ФІЛІППІНАХ, де постала 1521 року перша християнська громада, Папу Івана Павла ІІ ентузіястично вітали величезні маси народу. Папа і тут виголосив проповідь, яка звернула на себе увагу глибоким релігійним змістом і пов'язанням католицької Церкви та її діяльности з різними ділянками світського життя. Окрему Службу Божу відслужив він для молоді, для якої він також виголосив проповідь. На одному з попередніх своїх виступів на Філіппінах Папа Іван Павло ІІ звернувся з прямим закликом до „великого китайського народу", звертаючи увагу на потребу взаємного зрозуміння й співпраці між католицькою Церквою і тим народом та його керівництвом. В інших виступах, а навіть у розмові з Фердінандом Маркосом, президентом Філіппінів, Папа згадав усі ті недоліки, які там мали місце, й наголосив невідхильну потребу зберігати людську гідність, бо це велика конструктивна сила.

МИНУЛОГО РОКУ президент Світового банку Роберт МекНамара, колишній секретар оборони ЗСА, перед своїм уступленням з того посту запропонував створення окремого фонду, з якого були б видавані нерозвиненим індустріяльно країнам кредити на закуп нафтової ропи. Фонд цей, згідно з пляном, мав би коло десяти більйонів долярів, а ЗСА повинні б вплатити до нього понад чверть більйона. Більшість країн, які є членами світового банку, поставилися скептично до пропозиції МекНамари, але тодішній американський Уряд президента Джіммі Картера формально зголосив своє погодження й приступлення до нього. Тепер офіційно речник американського Уряду Колерт Кінг повідомив, що американський Уряд „тієї ініціятиви не буде підтримувати, ані в ній участи брати не буде".

БАНКОВА КОМІСІЯ американського Сенату переводить переслухання у справі пактів, заключених Урядом президента Джіммі Картера з урядом Ірану в справі звільнення 52-ох протизаконно в'язнених американців. Особливу увагу сенатори звернули на той документ, яким Уряд Картера зобов'язався допомагати іранському урядові у виявленні майна покійного іранського шаха та його родини на терені ЗСА. Головний правний дорадник Державного департаменту Роберт Овен пояснив, що йдеться про звичайну в таких випадках формулу, а не якесь особливе зобов'язання, і суди у всіх тих випадках будуть поступати згідно з американською процедурою.

НЕВІДОМІ БАНДИТИ напали і ограбили в Ню Йорку Наталію Парамонову, дружину першого секретаря совєтської місії до Об'єднаних Націй і вчительку у школі ОН. Молода, 28-річна дружина совєтського дипломата, переходила 25-ту вулицю, як до неї підступили два мужчини і забрали, під загрозою зброї, всі гроші і вартісні речі на суму 880 долярів.

В Америці

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ ПОШТИ і зв'язків розпрацювала цілу схему поштових підвишок на пересилки різних кляс і запропонувала підвищити з 15 до 18 центів пересилку відкинувши листа в ЗСА перед тим пропозицію генерального поштмайстра Вілляма Ф. Болджера, щоб пересилка листа коштувала 20 центів. Оплата за пересилку звичайних відкритих поштівок коштуватиме 12 центів. Пересилка газет і журналів подорожчає на дев'ять відсотків, а пересилка третьою клясою піднесеться від шести до 24 відсотків. Підвищено також оплати для четвертої кляси на три відсотки. Болджер не дуже погоджується із рішенням Комісії і настоює на збільшенні оплат, бо, мовляв, у противному випадку пошта матиме надто великі дефіцити, або буде змушена звільнити велику кількість робітників. „Ніхто не любить, коли підвищують оплату за пересилки, - заявив Болджер, -але інфляція поширилася також на пошту". Якщо рекомендація Комісії буде затверджена, то треба сподіватися, що вже в половині березня підвишки будуть уведені в життя.

ЛІДЕРИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ більшости в Сенаті поробили всі заходи, щоб економічна пропозиція президента Роналла Реґена була якнайскоріше прийнята в Сенаті. Вони також розпацювали стратеґію, як треба приватним шляхом впливати на членів Палати Репрезентантів, щоб і там ця пропозиція, яку, до речі, почали критикувати певні демократичні кола, губернатори і посадники великих міст, перейшла без великих перешкод.

ЕКОНОМІЧНІ СПЕЦІЯЛІСТИ І ДОРАДНИКИ президента Роналда Реґена передбачають, що з огляду на деяке застереження до пропозиції обниження податків в Палаті Репрезентантів, Урядові ледви чи вдасться обнизити податки вже від першого червня ц.р., як передбачав Президент у свому виступі в середу, 18-го ц.р. Ден Ростенковскі, новий голова Конґресової комісії способів і засобів заявив кореспондентам, що Комісія, ледве чи зможе представити пропозицію Президента Конґресові своєчасно, щоб вона могла стати законом ще перед першим червня.

У СТЕЙТІ НЮ ЙОРКУ, а найбільше у повіті Вестчестер, поширилася хвороба дитячого кіру у такій формі, що Департамент здоров'я проголосив виімковий стан у стейті і наказав батькам, діти яких не переходили ще тієї хвороби і не були защеплені спеціяльною вакциною, негайно порадитись у свого лікаря, що треба в такому випадку робити. Таких дітей, згідно зі зарядженням департаменту шкільництва при стейтовому уряді в Олбані, не допускають до шкіл починаючи вже від понеділка, 23-го лютого. У Вестчестері захворіло понад 50 дітей у віці від 5 до 18 років.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Польща й „Доктрина Соnненфелда"

Загальне положення в Польщі не поправляється мимо того, що американська преса пише про „відпруження" відносин між урядом і „Солідарністю", бо, мовляв, уряд визнав п'ятиденний тиждень праці юнійних робітників.

На ділі, доля Польщі так,як і доля Кореї, залежна від великих потуг, між якими ці країни положені. Щодо Польщі, то як Совєтський Союз, так і Німеччина уважають Польщу буфером, і історично Москва і Берлін старалися — до певної міри успішно — домінувати над Польщею.

Від закінчення Другої світової війни СССР зробив Польщу своїм комуністичним сателітом, і тому Москва уважає, що теперішня польська держава є в інтересі Совєтського Союзу; і нема найменшого сумніву, що Кремль піде до війни, щоб тільки затримати Польщу в орбіті своєї контролі.

З другої сторони, польський нарід по своїй традиції, культурі і релігії старається за всяку ціну зберегти свою національну ідентичність і не хоче піддатися політичній амальгамі, совєтизації і русифікації. Цей нарід домагається певних прав, до яких він має право.

В Америці та на Заході взагалі непримириме становище польського робітництва гучно оплескується, і різні групи та навіть урядові чинники часто погрожують Москві, мовляв, „не торкай Польщі, бо лихо тобі буде". Проте, і ми, і поляки, й росіяни знають, що, якщо Польща почне вихоплюватися з-під контролі Москви, совєти вишлють туди свої війська. І тоді всі наші експерти запевняють нас, що польська армія та все польське громадянство буде ставити збройний опір совєтам.

Але навіть, коли б це сталося, то як довго може такий опір тривати? — Захід не піде на третю світову війну тільки для того, щоб Польщі запевнити її право до певних основних свобід.

В остаточній аналізі ситуація в Польщі тепер є куди кращою, як по совєтській інвазії Афганістану, з тисячами людей, помордованих совєтськими танками, що ми бачимо в тій країні. Поляки мусять це знати, заки вони рішаться на будь-яку збройну опозицію проти СССР.

Пригадуємо, що Державний департамент без огляду на те, чи в Білому Домі сидить демократ, чи республіканець, все був того переконання, що Східньої Европи не можна вирвати з кігтів московського ведмедя. В 1956 році кілька тижнів перед мадярським повстанням Джордж Кеннан, відомий начебто совєтолог і колишній американський амбасадор до Москви, писав про „остаточність" совєтського володіння у Східній Европі. Тому крім протестів Захід нічого не робив для рятування мадярських повстанців. Це саме було з Чехо-Словаччиною в 1968 році.

За президента Форда близький дорадник Кіссінджера Гелмут Сонненфелд видвигнув свою „доктрину", яка голосила, що в інтересі миру поневолені народи Східньої Европи повинні погодитися на факт совєтського панування в Східній Европі. А президент Форд після відвідин Польщі в 1976 році заявив, що немає „совєтського панування в Східній Европі". Ця його заява, невідповідальна й глупа, правдоподібно коштувала Фордові його перевибір на президента ЗСА.

Якщо поляки прийдуть до переконання, що треба раз показати всенаціональний опір Москві, — це їхня справа. На жаль, Америка є в такому положенні, що вона не може закликати поляків до повстання проти Москви, але не може також казати полякам добровільно зігнути свої голови в московське ярмо, без огляду на те, чи „Доктрина Сонненфелда" призабута в Державному Департаменті, чи ні.

ВЖЕ БІЛЬШЕ ЯК ДВА РОКИ ТОМУ вдалося жидівським еміґрантам із СССР перевезти нелеґально через кордон, або перекинути іншим незнаним способом, велику кількість документів про життєві умови, поведінку, збережені традиції, культурно-духову поставу жидівського населення у СССР. Щойно тепер тексти того величезного обсліду, який обняв 1,500 осіб різного соціяльного складу, статі та віку, разом з всебічною аналізою подано до публічного відома. Зробила це спеціяльна наукова організація — Центр для дослідів жидівського громадського життя — у Єрусалимі. З обслідуваного матеріялу видно, що, не зважаючи на жорстокі умови підсовєтського життя, значна частина жидів у СССР не губить почуття своєї національної і релігійної приналежности, а велика частина з них робить свідомі намагання, щоб зберегти свою жидівську ідентичність. Всякі совєтські спроби перетворити підсовєтську людину на „совєтського робота", згідно з науковими вислідами того опиту, і опісля опертих на ньому студій, мають впливи тільки на обмежене число людей, а ядра жидівського населення не заторкають.

Іван Кедрин

ЛЮДИ Є ТІЛЬКИ ЛЮДЬМИ

Макабрична історія з американськими „закладниками" в Теграні вже ніби минулася і поволі переходить у забуття. Проте залишилася не тільки все ще напружена атмосфера між ЗСА й Іраном, але й психологічні наслідки, які ще довго не дозволять на нормалізацію взаємин, що їх наказує державна рація — тих обох країн. Засудження за „шпигунство" американської письменниці Синтії Дваєр, яка дорого заплатила за свої симпатії до іранського революційного руху та взагалі за свій „лібералізм", але й одночасне „видалення" її з Ірану, вказувало б на примирливий підхід іранського уряду, що не хоче дальшого загострювання відносин із ЗСА, тим паче тепер, коли президентом став Реґен та державним секретарем Гейґ, який вже заповів, що ЗСА не доставлять Іранові ніякої зброї. Ще глибші наслідки залишило 444-денне ув'язнення „закладників" на психіці декого з них. У деяких з них рани швидко загоїлися, у декого вони ще відкриті і довго треба буде ждати, поки покриють їх близни.

Варварське в'язнення

Цією власне людською сторінкою варварського в'язнення усіх членів дипломатичного корпусу ЗСА в Ірані розмірно мало займаються коментатори, наставлені завжди на події нинішнього, а не вчорашнього дня. Але, як тільки лікарі, психіятри і психологи почали перевіряти фізичний і духовий стан поворотців у військовому шпиталі у Вісбадені в Західній Німеччині та висланники зі Сі-Ай-Ей почали переслухувати поворотців, державний секретар генерал Гейґ дістав звіт, в якому перестерігалося, що деякі поворотці потребуватимуть років, щоб повернутися до нормального життя і забути пережите.

Тому вже тоді Гейґ доражував президентові Реґенові не влаштовувати голосних парад із привітанням поворотців, бо дехто з них переживатиме тоді не радість, а жаль чи й розпач. Йдеться про те, що, — як заявив був ген. Гейґ, — на основі отриманих звітів — дехто, який десяток поворотців, має „поважні психологічні проблеми", осередком яких є „вина", чи пак „почуття вини". Газети подали прізвище тільки одного поворотця, який у шпиталі у Вісбадені був настільки пригнічений, що не хотів ані разу вийти зі своєї кімнати та приєднатися до будь-якої розваги інших поворотців. Це був колишній „закладник", який заламався під знущанням над ним і виступав на телевізії у Теграні, рецитуючи те, що у нього вимагали іранські опричники. Отож він мав почуття вини, і коли тут, в Америці, відбувалися гучні маніфестаційні привітання поворотців, як „героїв", він, який не забув свого виступу проти Америки і її Уряду, почував себе страшенно нещасливо. Тому й генерал Гейґ відраджував нюйоркському посадникові Качеві організувати таке привітання поворотців, яке могло б декого з них болюче вразити. Відомо, що Едвард Кач не послухав; привітальна парада в Ню Йорку була найвеличавішою від часу, як вітали Ліндберґа, коли він вернувся з Парижу після свого першого перелету над Атлянтиком, — але у тій параді дехто з поворотців не взяв участи, дармащо президент Реґен зразу ж заповів, що Уряд і ввесь американський нарід ставиться до всіх поворотців однаково, без вийнятків, як до героїв, що 444 дні терпіли тільки за те, що вони — американці.

Не можна таврувати

Не було, немає і не буде такого народу, який складався б з самих героїв, таких героїв, які не заламаються ні в яких обставинах. Правду казав Микола Шлемкевич, що здорове суспільство складається з пересічних чесних і „порядних" чоловіків і жінок, а таких, які виростають вище пересічних — у кожному народі мало. І тому не можна таврувати людини, яка під знущанням над нею заламлюється і не поводиться, як герой. У всіх народів у світі є приклади на цю правду. Серед сотень тисяч переслідуваних українських мужчин і жінок у підсовєтській Україні не всі можуть поводитися так, як Юрко Шухевич, який воліє ціле життя терпіти, аніж виректися свого давнозагинулого геройського батька. І коли Дзюба склав „покаянну" заяву, то одні члени правозахисного руху, чи (за словами Ніни Строкатої) просто „опозиції" до большевицького режиму, що поневолює Україну, — одні члени того руху таврували Дзюбу за малохарактерність, але інші боронили його. І до історії руху спротиву в Україні перейде Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація" — твір, який залишився без уваги на „каяття" його автора.

Не всі українські люди — чи й люди різних національностей у широкому світі — мають духовий формат Шевченка, який гордо кликав у каторзі: „Караюсь, мучусь, але не каюсь". І тому треба бути обережним з таврованням людей, які не були в силі скочити вище себе і вище людських слабостей. Годі мати претенсії до сірої, чесної і порядної людини і доброго патріота своєї батьківщини, що та людина не має прикмет героя. Хто бодай сяк-так знає історію українських політичних процесів за Польщі у 20-их і 30-их роках, той знає, як деякі найкращі бойовики заломлювалися в ході поліційного слідства і зізнавали

(Закінчення на стор. 4)

Володар Лиско

ПЕРЕНЕСТИ ПОЛЕ БОЮ

Українців, які слідкують за арабською пресою, вражає те, що там приділюють так мало уваги національному питанню в Совєтському Союзі, зокрема в мусулманських „союзних" республіках. В епоху деколонізації і зростання мусулманської свідомости у світі ця преса майже виключно займається питанням відносин з західніми державами, зокрема питанням Палестини. Хоч великі простори в Совєтському Союзі, заселені поневоленими мусулманськими народами, то про них згадували хіба з релігійної точки зору, критикуючи Москву тільки за релігійне переслідування. Виглядало, що араби не ознайомлені з історією совєтської середньої Азії, або з політичних причин не хочуть підносити національного питання. Для нас, українців, це було досить незрозумілим ставленням, зокрема після того, як араби зросли на силі завдяки торгівлі нафтою.

Останнім часом можна помітити деякі зміни в цій сфері. В значній мірі це можна завдячувати російській інвазії Афганістану. Ця інвазія не тільки здемаскувала московських комуністів як звичайних російських імперіялістів (якщо комусь іще потрібні були докази), але також усвідомила арабські й інші мусулманські країни, що вони опинилися перед смертельною небезпекою. Це їх приводить шукати способів політичної самооборони.

Одна вказівка на можливе більше зацікавлення совєтським національним питанням мусулманськими, зокрема арабськими провідниками є довга стаття з 8-го грудня 1980 року, що появилася в тижневику „Ахбар ель-алям ель-іслямій" (Вісті мусулманського світу), що виходить в Мецці, в Савдійській Арабії. Це орган „Мусулманської ліґи" і до великої міри віддзеркалює впливи та погляди савдійської королівської родини.

Автор статті, професор університету Юсуф Ур ель-Кірай, не тільки вказує на небезпеку, перед якою опинився Середній Схід в наслідок совєтської окупації Афганістану (про що тепер багато пишуть в арабській пресі), але також показує, що Афганістан — це тільки остання з багатьох мусулманських жертв Росії. Він чітко і послідовно відрізняє поняття „Росія" і „Совєтський Союз". Нижче скорочено переданий зміст цієї статті.

Росіяни — народ зрадливий, від якого віками падали на мусулманів нещастя, що від них вони ще сьогодні стараються визволитися. Протягом історії росіяни нападали на сусідні країни і займали їхні землі. Це продовжується сьогодні під назвою Совєтський Союз. Наслідком цього є те, що з країни з поверхнею 400,000 кв. км вони поширилися до 22 мільйонів і 400,000 кв. км. Ці цифри вказують на аґресивний дух закорінений в російській психології.

Автор статті перечисляє усі мусулманські країни, зайняті Росією від 1552 року: Казань, Астрахань, Крим, Кавказ, Азербайджан, Бухара, Хіва, Хоканд. Найдовше зупиняється над долею Криму, згадуючи також відновлення Кримської республіки в 1917 році. Крим упав жертвою Москви так само, як сьогодні упав Афганістан. Єдина різниця, що в Криму не було зрадників, які допомагали ворогові.

В часі Другої світової війни багато мусулман перейшли на сторону Німеччини і боролися проти Москви, щоб визволити свої країни від російського ярма. Після війни американці силою повернули тисячі мусулманських полонених до Совєтського Союзу. Комендант мусулманської дивізії генерал Кілідж Кебрай, якому американці пропонували залишитися, не хотів покидати своїх вояків. Він вернувся з ними і загинув мученичою смертю.

Народи, з яких складається сьогодні СССР, є проблемою, яка дуже тривожить росіян, бо в цій проблемі велика небезпека для Москви. Ударом по Афганістані Москва добивається двох цілей: 1) здобути можливі нафтові родовища; 2) відвернути ріст мусулманських національних рухів на території совєтського Туркестану. Якщо не буде опору, то не виключене, що Афганістан стане черговою республікою Совєтського Союзу.

Окупацією Афганістану Росія відкрила шлях до Середнього Сходу, чого вона не могла зробити протягом віків. Треба учитися з катастрофи мусулманських і немусулманських народів, що їх проковтнула Росія, зокрема з катастрофи кримських татар. Вільні мусулманські країни забули про трагедію обидвох — східнього і західнього — Туркестанів, за що вони сьогодні платять. Якщо тепер забудуть про трагедію Афганістану, то наступний удар буде по арабах і по Пакистанові.

Скільки жертв принесли мусулмани на землях теперішнього Совєтського Союзу! Настав час чинити спротив Москві усіма засобами. Московський ведмідь розуміє тільки мову бука.

(Закінчення на стор. 4)

Слава Дрималик-Шевчик

„НИКОЛЬО"

Охрестили його статечним ґаздівським ім'ям Миколи, але ніхто в селі не кликав його інакше як „Никольо". Був малий і худощавий, з дрібним личком, роз'ясненим стріхою конопляного волосся і двома смуґами синьопогідних очей. Ремінний поясок тісно держав полотняні штанята неозначеної барви, що сягали до півлитки і ледве закривали босі порепані ноги, звиклі до твердого каміння. Бистрий і швидкий в бігу як інші діти, Никольо нічим не відрізнявся від сільських хлопців. Батько його „Кулявий Сенько" латав як міг свою біду, що непомітно присіла в зелених кущах біля приходства, а Никольо увесь свій вільний час проводив у нас на „плебанії".

Однолітки з братом Сергієм та щирі друзі, ми разом бігли в безжурне літо, що так нестримно котилося завжди вперед, залишаючи надовго теплі сліди добрих і соняшних днів. Будували таму або „гать" на потоці, яка пахла чорною землею і вологим камінням, повними жменями низали червоні суниці на тремтливих соняшних стеблах, крадькома смакували терпко-зелені грушки (строго заборонені), або — оп'янілі літом, просто лягали в буйну, нагріту сонцем, траву і дивилися в небо, по якому ледьледь рухаючись пливли білі, ліниві хмари, такі, які бувають лиш у гарячі липневі дні.

Коли непомітно прийшов час, в якому дивно стало мінятися усе досі сприйнято-знайоме, цебто, руки і ноги чудернацько видовжилися і на знати було, де їх подіти, хід коливався неграціозним балянсом, десь ділася свобідна пливкість руху (казали — що „підростають"), то — єдиний лиш Никольо залишився незмінений, малий, як колись, швидкий в бігу, зручно-легкий, давній товариш спільних забав. Часом дивувало мене, чому низька лавочка біля сходів, де ми залюбки слухали правдивих, або й неправдивих, історій, ставала щораз то нижча для наших незугарних ніг, а Никольові босі стопи свобідно гойдалися сюди і туди як завжди, але — хто задумується глибше над незрозумілим у виповнені вщерть безжурні вакаційні дні?

Ми росли, а Никольо малів. Ходив до школи бо казали ходити. Ходив довго, по два роки в кожній клясі, аж вкінці рішено, що Никольо не має „голови до науки", що він набагато краще надається до важливої ролі пастуха худоби, і на цьому розумному рішенні і залишилося. У нас, на жаль, рішено інакше, — треба було кінчати школу, кляси ішли рівно з роками, (без важливих функцій), але це ніяк не змінило нашої давньої дружби з Никольом.

Коли помер батько-Сенько, годилося, щоб Никольо, єдиний син, уже підпарубочий, переймив господарство, але Никольова дрібна постать малого хлопця, його несміливі сині очі і безпорадний усміх ніяк не підходили до цього ґаздівського діла. Господарем став чоловік сестри „Марисі" і всім стало ясно, що Никольо залишиться Никольом, а Миколою, мабуть, ніколи не буде.

Час здоганяв невпинно нові, незнані дні, мінялися ясні і чорні будні, але завжди незмінно надходило золоте літо, відкривалися ці самі двері, оплетені диким виноградом, під білими стінами розквітали м'яко-червоні рожі (звичайні такі, „до смаження" — що пахли малинами), а на порозі вже зранку раділи давнім усміхом вірні Никольові очі. Правда, — він ледве сягав Сергієвого рамена, дрібна сітка зморщин появилася у кутиках очей, лице стало ще дрібніше, але в синіх очах весело відбивалося погідне небо, рамена простувалась в ширшім розмаху, уся постать мов би росла вгору в якомусь легкому і радісному зриві.

Причина була проста — в сестри Марисі народився син, чорнявий Іванко, якому Никольо став оце важним родичем, він — не будь-хто, старший парубок, являвся тепер малій дитині — рідним вуйком! Гордість і шана держали хлопця на крилах радісної втіхи, усі ж вкінці зрозуміли вагу цього вийняткового явища, навіть малі, нерозумні діти, які деколи дразнили його співанками, тепер мовчки сходили з дороги і довго гляділи за Никольом, який носився гідно і достойно.

Іванко ріс вгору і повнів мов тугий, круглий грибок у моху на лісному пагорбі. Засмаглий і кучерявий як циганча, він, от-от дожене ростом вуйка Николая. І тут прийшло лихо, ненадійне і зайве, таке що непрошено заходить в людську радість і обійме її так тісно, що вже треба їх разом двигати як подвійний незрозумілий дарунок. Малий Іванко ніяк не признавав Николая за свого вуйка. Він дружньо і свобідно переганявся з ним у бігу, пробував своїх сил у рукопашніх змаганнях, разом „пускав качки" на джерельнім плесі потоку, і — „тикав" йому як усі, просто — Никольом! Від цього простого слова почала густіти сітка дрібних зморщин біля уст, половіла синява очей, а усміх приходив лише рідко і дуже несміливо, як непрошений гість.

Наближався празник у сусідньому селі Розтока, де Чудотворна у старій іконі здавна держала в малих, темних долонях людські долі і щороку золотила їх своєю липневою ласкою. Прочани мандрували звідусіль, від смерекових лемківських лісів, крізь граничні стежки закарпатських плаїв, далекими дорогами розлогого надсяння, — усі шляхи збігалися щорічно у темному притворі старої церкви, і покірно припавши перед Всемилостивою просили заступництва і допомоги. Приходство метушливо готовилося до цього празникового свята. Змагався рух і постійний гамір, рудавий Янкель щодня приїздив і від'їздив своєю мізерною конякою, що ледве тягнула трухлявий візок із необхідним „добром", зеленкавий „сальон" оживав у ясних стародавніх канделябрах, блистіла гладка долівка натерта воском, навіть город розбігався чистими пісковими стежками серед підстриженої трави і ловив святкове сонце у склянобанну, квітникову кулю. Никольо мов би також радісно відмінився. Говіркий і жвавий, він кудись таємничо дівався і пропадав на довгі години, опісля з'являвся веселий і всміхнений, давній приятель дружніх забав. Никольова „метаморфоза" нікого не дивувала, бо празничний коловорот розбігався широко щороку і хоч-не-хоч втягав кожного у свій всеобіймаючий кругобіж.

(Продовження буде)

З господарського життя

Господарське положення в ЗСА та пов'язані з тим труднощі робітничих юній були предметом нарад Екзекутивного комітету АФЛ-СІО в Маямі на Фльориді. Зріст безробіття й інші додаткові причини викликали такий великий спад у числі юнійних членів, якого дотепер ще не реєстровано. Від 1978 року дотепер юнії втратили 1,6 мільйона членів. В 1978 вони мали 15,6 мільйона членів, а тепер тільки 14 мільйонів і число далі падає. Так само зросло незадоволення робітників працею юній і їхніми успіхами. Все це стало підставою основних дискусій найвищого юнійного форуму. Гострій критиці піддано політику юнійного керівництва впродовж останніх 20 років, яке спрямовувало свою увагу на розбудову зв'язків у Вашінґтоні з метою впливати на ухвалу різних законів, вигідних для юній, та на загальну політику Уряду на робітничому і господарському відтинках, а занедбало організаційні заходи й працю серед юнійного членства на низах.

В урядових колах у Вашінґтоні розгорілася гаряча дискусія у справі субсидій, що їх згідно з існуючими законами держава виплачує фармерам, які випасають худобу для продукції молока. Минулого року ці субсидії осягнули суму 1,3 більйона долярів, а цього року вони будуть значно вищі. Уряд зобов'язаний по високих цінах закуповувати молоко і молочні продукти, щоб втримати ці ціни й забезпечити продуцентам відповідні зиски. Наслідком того споживачі видають щораз більше за молоко, державні маґазини переповнені маслом до тієї міри, що в найближчому майбутньому вже не буде де його маґазинувати, а продуценти і їхня професійна організація — Крайова федерація продуцентів молока, розпоряджають величезними сумами грошей, які вони витрачують на підтримку тих кандидатів до Конґресу і Сенату, які підтримують вигідні їм закони, а в потребі — готові ухвалювати дальші. Протягом останніх 20-ти років всі адміністрації без вийнятку — демократичні й республіканські — намагалися зреформувати ці закони, одначе сильні впливи „молочної лаббі" завжди їх унешкідливлювали. Над зміною на цьому відтинку міркує Уряд Роналда Реґена, але загально сумніваються, чи і йому вдасться це змінити.

У передвиборчій кампанії теперішній президент Роналд Реґен пообіцяв негайно після перебрання влади зняти ембарґо на вивіз збіжжя до Совєтського Союзу. Тепер вже минув більше як місяць і Президент цього не зробив. Деякі господарські кола, які робили добрі бізнеси з СССР, продаючи йому збіжжя і заробляючи на тому великі бариші, а зокрема велика частина фармерів — продуцентів збіжжя, тисне на Уряд і на Президента, щоб вони знесли ембарґо якнайшвидше. Президент Реґен і його дорадники основно розслідували ту проблему і після того Президент заявив: „Якщо б ми добровільно знесли ембарґо, не отримавши нічого від росіян, це було б рівнозначне з висланням сигналу до наших союзників, що ми пом'якшуємо свою поставу супроти совєтських акцій." Враховуючи це й інші міркування політичного характеру, Президент стримався зі знесенням збіжжевого ембарґо.

Найвищий суд Ізраїля видав засадниче рішення, яке буде леґальним прецедентом у подібних випадках. Йдеться про вивласнення палестинської електричної компанії, яка має дві електрівні: одну в Єрусалимі, а другу на західньому березі Йордану. Найвищий суд вирішив, що електрівню в Єрусалимі ізраїльський уряд мав право вивласнити, бо Єрусалим є правною і фактичною частиною Ізраїля, але зате електрівня на західньому березі Йордану має бути повернена компанії палестинських арабів, бо той беріг не є правною, а тільки фактичною — і то покищо — частиною Ізраїля. Це рішення уряд намагався приспішити, щоб ще перед виборами закінчити справу, бо майбутній уряд міг би зайняти інше становище. Уряд Менахема Беґіна намагається полагоджувати приспішено й інші такого роду справи. Одначе в одній ділянці він зовсім безпомічний. Йдеться про інфляцію. Інфляція минулого року дійшла до висоти 132 відсотки в річному відношенні, а теперішнє її темпо вказує, що вона перевищить минулорічне число.

Американська автомобільна промисловість стоїть над краєм провалля, але, не зважаючи на це, закордонні автомобільні компанії не лише продають тут свої авта, але навіть будують у ЗСА свої фабрики. Розбудова масового транзиту видвигає на видне місце збільшення продукції автобусів. Американські автокомпанії продукують автобуси, але ані їхня якість, ані ціна не задоволяють американського консумента. Губернатор стейту Ню Йорку, Гю Кері відбув розмову з Масаші Аракавою, президентом Гіно моторової компанії в Японії, яка є відділом Тойоти, в справі виробу цією фірмою автобусів у ЗСА. Вони домовилися, що покищо компанія продасть деяку кількість автобусів, щоб можна було їх випробувати в американських умовах, і тоді рішити, чи дати право японській компанії на побудову фабрик у ЗСА, чи ні.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 27-го лютого 1981 року, о год. 7-ій веч.

„ДОПИТ І ЗАСУД ІСУСА ХРИСТА ПИЛАТОМ ПОНТІЙСЬКИМ"

ДОПОВІДЬ

Проф. МИХАЙЛА КУЧЕРА

на основі літературних творів

Михайла Булгакова „Майстер і Маргарита"
і Антона Бурґеса „Людина з Назарету"

НЕДІЛЯ, 29 БЕРЕЗНЯ 1981 РОКУ

проголошується

Днем Кредитівки „Самопоміч" в Дітройті

В українських церквах будуть відправлені Служби Божі в намірені Українського Народу

29 РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" відбудуться цього самого дня о год. 2-гій по полудні в авдиторії

ЦЕРКВИ Св. ИОСАФАТА у Воррен

Після Загальних Зборів о год. 4-тій в УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ЦЕНТРІ БЕНКЕТ, в часі якого гратиме оркестра ЕД ЧІКО. По бенкеті мистецькі виступи ЕД ІВАНКА і ТОМИ ГРИНЬКОВА.

КВИТКИ В ЦІНІ $8.00 ВІД ОСОБИ, $15.00 ВІД ПОДРУЖЖЯ ТА $4.00 ВІД ЕМЕРИТІВ можуть набувати в бюрах Кредитівки до 23-го лютого лише члени. По 23-му лютого можуть набувати квитки також НЕЧЛЕНИ в ціні 15 дол. від особи.

ПОВІДОМЛЕННЯ й ПОДЯКА

ДИРЕКЦІЯ СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

подає до загального відома і висловлює подяку всім Меценатам, Членам-Фундаторам і Добродіям-Прихильникам, які в 2-му півріччі 1980 р. склали свої дари на цілі Інституту (в американських долярах):

СПИСОК Ч. 2

Черговість жертводавців	В дужках дари, складені раніше	в 2-му півріччі 1980
	По першому списку (див. „Свобода" ч. 34)	12,623.04
39-58	**По 50.00 ам. дол.:** С. і Т. Душенки, Бофало (9,022.00); А. і М. Гординські, Ірвінгтон (3.140.00); Б. і Н. Ковалі, Річмонд Гіл (2,225.00); І. і О. Коровицькі, Керґонксон (1,000.00); Р. Смик, Ќол Ситі (810.00); С. Мартюк, Філядельфія (500.00); І. Татарин, Гемтремк (485.00); УГОА-Нюарк (425.00); Р. Залуцький, Чікаґо (350.00); Р. і М. Хомяки, Мк. Лін (300.00); В. і О. Шиприкевичі, Філядельфія (250.00); В. Саляк, Філядельфія (113.-00); Т. і С. Геврики, Філядельфія (100.00); о. М. і М. Харини (80.00); М. Королишин, Торонто (10.00); о. З. Злочовський, Філядельфія; Е. Яросевич, Сілвер Спрінґ; Е. Блавацька, Філядельфія; В. і Р. Кліші, Філядельфія; І. і В. Зиблікевичі, Вакемен. — Разом	1,000.00
59	**40.00 ам. дол.:** Д. Витанович, Берк. Гайтс	40.00
60-61	**По 30.00 ам. дол.:** Т. Печерський, Філядельфія (549.00); М. і М. Романці, Філядельфія. — Разом	60.00
62-82	**По 25.00 ам. дол.:** Д. Кострубяк, Балтімор (275.00); о. В. Базилевський, Байсайд (200.00); І. Левчук, Філядельфія (100.00); С. і Е. Новаківські, Філядельфія (100.00); О. Федишин, Ст. Айленд (80.00); О. Новицький, Парма (50.00); М. і Н. Клецорі, Равдон (25.00); О. Атановський, Чікаґо (25.00); М. і Л. Бульби, Філядельфія (20.00); Владика В. Лостен, Стемфорд; Р. Данилевич, Клівленд; О. Калина з Дітьми, Асторія; Ст. Слюсарчук і О. Бойчук, Дітройт; Н. Котович, Філядельфія; Р. і О. Гуглевичі, Ню Йорк; Б. і Н. Перфецькі, Філядельфія; Ю. і Х. Перфецькі, Філядельфія; А. Никифоряк, Ню Йорк; М. Бурбела, Матаван; І. Струк, Філядельфія; Н. Н. — Разом	525.00
83-93	**По 20.00 ам. дол.:** Л. Бурачинська, Філядельфія; П. Мегик, Філядельфія; Р. Загайкевич, Ірвінґтон; П. Генґало, Монтреаль; В. і Е.Юзичі, Велінгфорд; І. Петик, Філядельфія; В. і С. Кебузи, Філядельфія; Р. Антонович, Атл. Ситі; В. і М. Німиловичі, Флядельфія; А. і О. Кавки, Філядельфія, Я. Цюк, Філядельфія. — Разом	220.00
94-96	**По 15.00 ам. дол.:** Е. Тріска, Ню Йорк; О. Волянський, Керґонксон; В. Шлапак, Ст. Петерсбурґ. — Разом	45.00
97-107	**По 10.00 ам. дол.:** В. Бачинський, Філядельфія (325.00); А. Деркач, Ворен (175.00); А. Кущинський, Чікаґо (10.00); о. Я. Шуст, Бріджпорт, К.; В. Ленцик, Стемфорд; Ю. Яремкевич, Ірвінґтон; Г. Носковська-Гірняк, Л. А. Ситі; І. Журківський, Гемтремк (10.00); М. Гіщинська, Фенікс; Б. Волошинович, Ст. Петерсбурґ; О. Клюфас, Гантер. — Разом	110.00
108	**5.00 ам. дол.** В. Демянчук, Апопка. — Разом	5.00
	У підсумках по обидвох списках ам. долярів	14,628.04

Дякуючи всім нашим Меценатам, Фундаторам, Добродіям і Прихильникам за їхні мистецькі, архівні, книжкові та грошові дари для Інституту в другому півріччі 1980 рр., поручаємось також на будуче їхній ласкавій пам'яті.

Просимо всіх Читачів цього повідомлення й подяки, записати у свій адресар нову адресу Інституту:

W. K. LYPYNSKY, EAST EUROPEAN RESEARCH INSTITUTE, INC.
469 Flamingo Street ■ Philadelphia, Pa. 19128 ■ Tel.: (215) 482-7111

Філядельфія, в січні 1981 р.

ДИРЕКЦІЯ
СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

ДЖОРДЖІЯ

Свято Державности і акція за підтримку УНІГУ

Асоціяція Українців Джорджії 12-го жовтя 1980 року відбула пікнік, влаштований у парку Кам'яної гори.

У вівторок, 2-го грудня м.р., відбулася передріздв'яна Святомиколаївська дитяча імпреза зі численними дорослими учасниками в Сенди Спрінг. У неділю, 7-го грудня м.р. відбувся виступ хору дітей з української школи у інтернаціональній різдвяній програмі в будинку Омні Інтернейшенел. Там також виступала капеля бандуристок, що існує при СУА, під проводом Ляриси Барабаш-Темпл.

Особою імпрезою АУД треба вважати свято проголошення української державности з нагоди 63-річчя цієї події, там же започатковано збіркову кампанію на Український Дослідчий Інститут при Гарвардському Університеті. Ця імпреза-бенкет відбулася у ресторані Міднайт сон, в центрі міста, 31-го січня цього року. Розпочалася вона спільним обідом, перед яким пастор В.Боровський провів молитву.

Після обіду керманич цієї імпрези Микола Марченко представив гостей, між якими був пропагандивний організатор Українського Інституту в Гарварді Богдан Катамай з Маямі, Марта Кравців-Барабаш з Торонто, Ярослав Мазур з дружиною і дочкою, подружжя Фішери, Дж. Леткий і д-р М. Туркот з дружиною.

Президентка АУД Алла Марченко прочитала проклямацію, видану з наголи цьогорічного свята української державности, губернатором Джорджії Ґ.Босбі.

Святочну промову з нагоди свята української державности виголосив по-англійськи М.Марченко. Ансамбль бандуристок „Червона Рута" проспівав під акомпаньямент бандур пісні „Червона Рута", муз. Івасюка, „Світи, місяченьку" і „Качки".

У дальшому бігу цієї імпрези був представлений молодий український науковець д-р Роман Процик з Ню Йорку, який промовляв в імені УДІнституту в Гарварді. У своїй доповіді він підкреслив важливість існування цієї української наукової установи в американському науковому світі, звернувши увагу на те, що у вільному світі наукові кола, а тим самим і громадянство мають багато неправдивих понять про історію і різні аспекти життя українського народу. Різні окупанти стараються представити світові Україну, як це вигідно для них та їхніх імперіяльно-колоніяльних прагнень. Звичайно, всю цю неправду повторюють за ними і науковці вільного світу. Завдання української науки — все це спростовувати і дати світові правдиві інформації про аспірації українського народу у всіх проявах його життя. Це, власне, і є завданням УДІнституту в Гарварді. Він був заснований 4-го червня 1973 року. В ньому є відділи — української історії, мови і літератури. За вісім років своєї праці цей Інститут може вже виказатися певними досягненнями. До цього часу приблизно 10 тисяч осіб склали свої пожертви на його утримання. Ввесь основний фонд цього Інституту має виносити 4 мільйони долярів. Дотепер зібрано на нього майже 3 мільйони дол. Накінець промовець закликав присутніх стати добродіями цієї українсько-американської наукової установи і підтримувати її морально, а передовсім дати їй матеріяльну базу для нормального розвитку.

Наступний промовець Б. Катамай порушив практично-організаційні проблеми цього Інституту, який саме тепер плянує опрацювати і видати наукові праці у кількох світових мовах, які скажуть світові правду про український голокост у 1932-33 роках в Україні. Він також поінформував, що саме в цих днях його свояк Я.Мазур з передмістя Атланти-Марієта, здеклярував зі своїми двома сестрами і братом 20.000 дол. на пошану пам'яті своїх батьків на УДІнститут у Гарварді. Д-р Мирон Кучмар на цю ціль здеклярував одну тисячу дол.; буде ще більше жертводавців на цю ціль. Асоціяція Українців Джорджії передала з цієї імпрези 700 долярів на цей Інститут.

На закінчення бенкету, в якому взяли участь 54 учасники, мішаний хор „Калина" при АУД під проводом професійної дириґентки Ольги Цегельської-Андервуд проспівав „Зірвалася хуртовина" і „Чорними хмарами вкрита руїна".

Закінчено цю імпрезу відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Ця перша цього року імпреза в Атланті пройшла з великим успіхом, за що — належне признання та подяка всім, які спричинилися до організації та успіху цього свята.

В.Б.

НА ВУЛИЦІ БЕЙРУТУ, столиці Ливану, якийсь злочинець обстріляв лімузин, яким їхав Патріярх Максімос V Гакім, голова східньоазійської греко-католицької церкви. 78-річний Патріярх вийшов з атентату непошкодженим, одначе, треба було відставити його до лікарні у зв'язку з глибоким психічним потрясенням, якого він зазнав.

Українська Православна Катедра
св. Володимира в Ню Йорку, Н. Й.
162 Вест 82-га вул.
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО
в неділю, 1-го березня 1981 р., о год. 1:30 дня
відбудеться
ВИСТУП ТЕАТРАЛЬНОЇ ГРУПИ
„МИ з УКРАЇНИ"
під мистецьким керівництвом
ЕВЕЛІНИ БЕЛЮЦ
Вперше в Ню Йорку буде виконаний уривок з роману **Ліни Костенко „МАРУСЯ ЧУРАЙ"**
ЗАПРОШУЄМО ВСІХ.
ПАРАФІЯЛЬНА УПРАВА

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ
3-ий Відділ в Пассейку
влаштовує
ЗАПУСНІ ВЕЧЕРНИЦІ
(ЗАБАВА)
в суботу, **28 лютого 1981** *поч. год. 9-та веч.*
В залі **Української Централі**
240 Hope Ave.,
Passaic, N. J
Всі танцюємо при звуках знаменитої оркестри
"РОСА"

Пластуни колядують

ОК У неділю, 8-го лютого ц.р., Осередок праці пластунів - сеніорів при Пластовій Станиці в Ню Йорку під проводом пл.сен. М.Івасівки, влаштував вдалу та милу товариську зустріч-Сеніорську ялинку.

За гарно заставленими столами, які поблагословив пл. сен. о.Лев Ґольден, ЧСВВ, засіло понад 60 молодших і старших віком сеніорів, щоб спільно поколядувати, пощедрувати та послухати відповідно підібраної програми. Після рецитації різдвяних віршів новачкою Я.Ференцевич і пластуном сеніором О.Кебалом (учні Студії Мистецького Слова Л.Крушельницької), преґарний спомин із святкувань Різдва свого дитинства на Гуцульщині відчитала пл. сен. Любов Волинець.

Переживаннями святвечорів за гратами в'язниці і в концтаборах СССР поділилася з присутніми друзями пл. сен. Надія Світлична. Її дар говорити безпосередньо і невимушено вже загально відомий. Тим разом розповідь була виїмково зворушлива і близька. Без зайвого патосу і патріотичних слоганів, які так часто доводиться слухати, Н.Світлична перекинула невидимий поміст поміж нами, що вегетуємо у затишку свобідного і вигідного життя, і тими, які довгими роками перебувають у жорстоких важких умовинах ув'язнення, тільки тому, що зберегли своє українське Я.

Хоча нелегко було після розповіді Н.Світличної повернутися до дійсности, спільна щедрівка пластунів-сеніорів викликала знову безжурний настрій. У тому настрої пройшло і завершення програми, яким були віршовані побажання від проводу Осередку праці, що їх відчитала пл.сен. Н.Самокіш, і незвичайно дотепні та актуально підібрані (хоча уявні) „подарунки" книжок різним українським установам та окремим пластунам, що їх склала пл.сен. Н.Соневицька.

Зустріч закінчили голова Осередку пл. сен. М.Івасівка і станична Пластової Станиці в Ню Йорку пл.сен. О. Кузьмович, яка пригадала, що такі товариські вечорі у різдвяному часі відбувалися постійно у Львові, в часах тайного Пласту і що цей гарний звичай, відновлений цього року, повинен продовжуватися.

Уже давно Пластовий Дім не чув такого спонтанного і гарного колядування, як 8-го лютого. Це доказ, що пластуни сеніори Ню Йорку є і далі носіями доброї пластової традиції.

ОЛЬОФ ПАЛЬМЕ, лідер шведських соціялістів, що виконує тепер ролю мирового посередника у війні між Іраком і Іраном, знову прибув до Багдаду, столиці Іраку, звідки він поїде до Теграну, столиці Ірану. Іранський предсідник парляменту Гашемі Рафсанджані заздалегідь заявив, що з розмов і пропозицій Пальме нічого не буде. Іран далі обстоює безкомпромісові позиції, хоч на фронті і внутрі країни події розвиваються некорисно. Син аятолли Хомейні з доручення свого батька написав листа до цього ж предсідника парляменту Рафсанджані, в якому остеріг його і парлямент, що країна доходить до повного розкладу, якщо не припинити взаємної боротьби. В своєму листі він указав, що в містах на побережжі Каспійського моря узброєні ножами, рушницями й гранатами ісլямські фанатики нападають на людей, а останньо розігнали віче посла до парляменту Гассана Лягуті, а його арештували й щойно інтервенція поліції звільнила його.

В глибокому смутку, з жалем повідомляємо Друзів та Знайомих, що 20-го лютого 1981 року, відійшла у Вічність, на 78-му році життя,

бл. п.

ГАЛИНА ОВСІЄНКО-ВОЛХОВСЬКА

ПАНАХИДА відбудеться у вівторок, 24-го лютого 1981 р., о 7-ій год. веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в катедрі св. Володимира, 160 Вест 82-га вул., Ню Йорк, Н. Й., о год. 10-ій ранку, в середу, 25-го лютого 1981 р., звідси ПОХОРОН на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
Родина — І. М. САМІЙЛЕНКА та Ю. СОСЕНКА

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. проф. д-ра
КОНСТАНТИНА САВЧУКА
складаємо 25.00 долярів на ПРЕСОВИЙ ФОНД ВИЗВОЛЬНОГО ШЛЯХУ.
Ірена і Симон КОСТІВ

Замість квітів на могилу
бл. п. Марії Біланюк
складаємо 50.00 долярів на ФКУ: Публікацію наукових праць про трагічний голод в Україні 1933 року.
Д-р Микола і Ірена ГНАТЧУК

З глибоким сумом повідомляємо Друзів та Знайомих, що дня, 28-го січня 1981 року відійшов у Вічність на 84-му році життя

бл. п.

ДАНИЛО ОГОРОДНИК

ПОХОРОН відбувся 2-го лютого 1981 року на кладовищі св. Івана в Омага, Небраска.

Дружина — АНАСТАЗІЯ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 16-го лютого 1981 р., відійшла у Вічність

бл. п.

ВОЛОДИМИРА РУСИНКО з дому МАРТИН

вдова по бл. п. ПЛЯТОНОВІ РУСИНКОВІ

ПАНАХИДА — в середу, 18-го лютого 1981 року, в похоронному заведенні Слотюк у Боффало, Н. Й.

ПОХОРОН відбувся у четвер, 19-го лютого з церкви св. Миколая на цвинтар Кальварія в Боффало, Н. Й.

Горем прибиті:
сестра — МИХАЙЛИНА
сестрінок — ВОЛОДИМИР РУДАКЕВИЧ з Родиною
шваґер — ЛЬОНГІН РУСИНКО з Родиною
та ближча і дальша Родина в Україні

У ДВАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Дорогого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

СТЕПАНА ЛАЗУРЕНКО

ПОЛКОВНИКА АРМІЇ УНР

у неділю, 1-го березня 1981 р., в 12-ій годині дня в церкві св. Андрія в Детройті, Миш. буде відслужена

П А Н А Х И Д А

Всіх Знайомих просимо помолитися в цей день за спокій Його Душі.

РОДИНА

Люди є...

(Продовження зі стор. 2)

багато більше, аніж треба б . В акті обвинувачення у процесі Бандери-Лебедя і тов. у Варшаві за вбивство польського міністра Броніслава Перацького є кільканадцять машинописних сторінок зізнань про тайни ОУН одного з підсудних, пізнішого видатного діяча, старшини Першої Дивізії УНА, безумовного патріота. Цей акт обвинувачення є у ЗСА. Біляс і Данилишин згинули на шибениці як герої, але їхні зізнання (особливо про вбивство Тадея Голувка у Трускавці) були доказом радше їхньої мартирології, як нельояльности супроти революційного підпілля, до якого належали. І ніхто не міг за це поменшувати авреолі довкола їхніх прізвищ.

Українці дуже поквапні таврувати своїх земляків і називати їх „пристосуванцями", „радянофілами", „опортуністами" чи навіть просто „зрадниками". Але це не штука бути революціонером у барі за пивом в Чікаґо чи Торонто серед добробуту, здобутого на новому поселенні. Це не штука щедро розкидувати тут революційні фрази, які з революцією не мають нічого спільного. Цікаво, що ці наші доморослі „революціонери" не беруть собі прикладу з польського робітничого руху, який насправді так рішучо і завзято бореться за свої національні, людські й клясові права, не вживаючи ніяких революційних протирежимових гасел. Це подивугідна постава, яка свідчить про високу політичну культуру лідерів того руху.

Українська політична думка зробила великий поступ. Але все ще не дійшла до розуміння, що гурра-патріотична фраза не покривається з політичною мудрістю та що політична культура проявляється у гоні до єдности, пошануванні іншої думки та співпраці з інакодумаючими, а не у словах і діях, які рідному народові під чужим ярмом не приносять найменшої користи.

Перенести поле бою

(Продовження зі стор. 2)

Щоб рятувати Середній Схід і вигнати росіян з Афганістану, першою передумовою є перенести поле бою на окупвані території в Совєтському Союзі, на територію суміжного з Афганістаном Туркестану і на територію інших колоніяльних народів у СССР, мусулманських і немусулманських. На це творяться сьогодні відповідні обставини. Доказом цього є переслух деяких совєтських мусулманських вояків на бік афганських повстанців.

Перенесення поля бою на територію СССР жахає Росію. Це її кошмар. Це було б для неї такою загрозою, як ядерна зброя. Розуміти цей факт — велика користь у міжнародній політиці.

При кінці статті автор влучно вказує на факт, що східній світ мало знає про колоніяльну Росію і про стан її безталанних народів. Він пропонує заснувати інститут для вивчення СССР і московської імперії. Також закликає передавати радіопрограми мовами колоніяльних народів і видавати журнали і газети тими ж мовами.

Ця стаття не віддзеркалює ще офіційної політики навіть Савдійської Арабії, не говорячи про інші більше „ліві" уряди. Також автор статті набагато краще обізнаний зі справами мусулманських національностей у Совєтському Союзі, ніж більшість членів сучасної арабської інтелігенції. Все ж таки стаття вказує на тенденції, які, якщо вони далі розвиватимуться, можуть принести корисні наслідки для справи волі в цій частині світу.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч.3

Д. Кошилко, Чікаґо	$ 20.00	А. Ґулька, Скрентон	2.00
д-р Я. Н. Пруц, Гленвю	20.00	С. Дрехслер, Говмстед	2.00
С. Тищенко, Наяк	17.00	М. Дудич, Чікаґо	2.00
З. Антоняк, Феніксвілл	12.00	В. Іванців, Пассайк	2.00
д-р В. Кіналь, Йонкерс	12.00	Б. Жеребецький, Нюарк	2.00
О. Лупань, Філядельфія	12.00	І. Журак, Вудгейвен	2.00
О. Колодій, Ріґо Парк	10.00	І. Заплатинський, Фейрвю Парк	2.00
В. Ференц, Стемфорд	10.00	Л. Козбур, Парма	2.00
В. Ґіна, Ню Гейвен	8.00	Е. Козюпа, Ню Гейвен	2.00
д-р С. Павлинський, Чікаґо	8.00	Т. Конецький, Карнеґі	2.00
І. Валанецький, Дельтона	7.00	О. Коновал, Арлінґтон Гайтс	2.00
О. Головко, Ст. Пол	7.00	А. Королик, Говпвелл	2.00
М. Данилюк, Галливуд	7.00	Р. Крикевич, Ленґгорн	2.00
Р. Дзюбик, Норвуд Парк	7.00	І. Криско, Бріджпорт	2.00
М. Мадря, Вудгейвен	7.00	А. Кузишин, Вудсайд	2.00
Т. Новосівський, Роґвілл	7.00	С. Куропась, Чікаґо	2.00
О. Петренко, Кейтонсвілл	7.00	Й. Куць, Трентон	2.00
Р. Толубяк, Бостон	7.00	В. Лешак, Філядельфія	2.00
К. Боднарчук, Асторія	6.00	І. Літощ, Ню Йорк	2.00
Р. Вайляк, Річмонд Гілл	5.00	Ю. Лободоцький, В Блумфілд	2.00
Я. Везюк, Детройт	5.00	К. Лукач, Вілкіс-Беррі	2.00
А. Добрянський, Ню Йорк	5.00	Б. Маланюк, Н. Маямі Біч	2.00
А. Кондира, Брістоль	5.00	П. Марфей, Гемтремк	2.00
М. Славятинський, Філядельфія	5.00	О. Матула, Потомак	2.00
М. Болель, Чікаґо	4.00	А. Медвіт, Галливуд	2.00
Ю. М. Плакс, Пітсбурґ	4.00	М. Миколаєнко, Флінт	2.00
Я. Дацків, Бруклин	.300	Н. Москаль, Спрінґ Веллі	2.00
Ю. Бараник, Воррен	2.00	Г. Новак, Сісеро	2.00
Б. Вілинський, Чікаґо	2.00	В. Папіж, Детройт	2.00
А. Богданович, Маямі	2.00	І. Пігуляк, Сиракюз	2.00
М. Бучак, Скенектеді	2.00	Й. Полатайко, Пітсбурґ	2.00
В. Вальчук, Вейсайд	2.00	Л. Пришляк, Воррен	2.00
К. Варварів, Сілвер Спрінґ	2.00	П. Прокопенко, Рочестер	2.00
П. О. Василів, Чікаґо	2.00	М. Семків, Чікаґо	2.00
С. Васьків, Рочестер	2.00	О. Сенета, Ню Гейвен	2.00
Ю. Веремчук, Юніондейл	2.00	І. Ситник, Філядельфія	2.00
Р. Винник, Гайд Парк	2.00	М. Слома, Дейтона Біч	2.00
М. Вовчук, Ірвінґтон	2.00	А. Смакула, Обурндейл	2.00
П. Т. Волощук, Дорчестер	2.00	С. Струк, Клівленд	2.00
М. Гойдиш, Ню Йорк	2.00	К. М. Тиравська, Чікаґо	2.00
О. Граб, Лаудердейл Лейкс	2.00	І. Труш, В. Істон	2.00
д-р Е. Грабарчук, Седар Гров	2.00	А. Турчин, Трентон	2.00
Е. Гречило, Лонґ Айленд Сіті	2.00	М. Турянський, Честер	2.00
А. Гурин, Клівленд	2.00	о. Я. Федик, Трентон	2.00
д-р Ю. Гутник, Каледж Парк	2.00	Л. Фіґурський, Скарсдейл	2.00
д-р В. П. Ґерент, Вест Гартфорд	2.00	Ю. Цегельський, Ветлегем	2.00
А. Гой, Балтимор	2.00	М. І. Цісик, Ню Бранcвік	2.00
		Я. Черевко, Кротон ан Гадсон	2.00
		Г. Черкавський, Рочестер	2.00
		І. Шевчук, Чікаґо	2.00
		Г. Шкребець, Чікаґо	2.00
		Н. Яремчишин, Філядельфія	2.00
		Е. Панасюк, Ярдвілл	1.00

СПОРТОВІ ВІСТІ

Про недоліки в українському спорті

(Голос читача)

Будучи великим спортовим ентузіястом, я уважно слідкую за розвитком українського спорту в ЗСА чи то на спортових майданах, чи у пресі. Спорт завжди грав велику ролю в українському суспільстві, а головно між українською молоддю. Спорт був і є тим зв'язком, що лучив нашу молодь поміж собою, лучив її з молодечими організаціями, з громадою, культурою та українськими традиціями. В українському спорті ми мали великі осяги, хоч, очевидно, були і занепади. Коли є великі осяги і успіхи, всі ми радіємо, і навпаки, коли занепад, жаліємо й сумуємо. Останніми роками можна зауважити частинний занепад, головно в ділянці копаного м'яча (футболу). Причиною цього є помилкові ангажування неукраїнських змагунів до українських дружин. Доходить до того, що в окремих наших дружинах переважають чужі змагуни.

Напрошується питання — яку користь дають українцям спортовці інших національностей? Відповідь проста і ясна — ніяку. Багато з нас, напевно пам'ятає, коли такі спортовці в українських дружинах під час гри скидали одностиої з емблемами наших клюбів, кидали болото та сходили з грища, а скільки грошей стягнуто з українців, щоб сплатити чужим змагунам за їхню гру і транспортацію. Де вони сьогодні? Яку користь залишили вони для українського спорту? Вони закінчили свої виступи, відійшли від нас і залишили по собі порожнечу. Впарі з цими фактами настав занепад ентузіязму між прихильниками українського спорту, які у минулому так масово ходили на виступи наших дружин, тому що грали їх сини, сини знайомих, а головно — це були наші, українські діти, спортовці. Подані ж причини, що, мовляв, наші спортовці заслабі і для виграшів треба сильніших — не витримують критики. Як вони можуть бути сильними, якщо за них грають чужинці, а українці сидять, глядачами, на лавках? В таких обставинах вони ніколи не будуть сильніші. Я завжди думав, що ціль спортових клюбів не тільки вигравати. Головна ціль — це виховувати молодь у спортовому та українському дусі. І це повинні мати на увазі усі наші активні спортові осередки.

Стефан Палилик

ЗАГРОЗА ЛІКВІДАЦІЇ ДРУЖИНИ КОПАНОГО М'ЯЧА С. Т. „УКРАЇНА"

На фото дружина СТ„Україна" Монтреаль, що в 1979 році здобула звання чемпіону дивізії „Преексселень". В складі цієї дружини виступали: Л.Кулик, Р.Михайлович, В.Жуковський, М.Кондро, Д. Куліш, Д.Зельман, Ф.Крейґ. Р. Ужічинський, В.Бонаменде, Е.Головка, І.Сімені, Т.Генеі, З.Кіщук, С.Михайлович. Провідником дружини був В. Кісленко.

Заснувала дійсна загроза ліквідації славної у минулому дружини копаного м'ча Спортового товариства „Україна" Монтреаль дружини, що перша поза Україною здобула звання віцечемпіона, а пізніше чемпіона країни.

На протязі довгих років С Т „Україна" гідно репрезентувало український футбол в Монтреалі, багатократно здобуваючи чемпіонати і чаші ліг провінції Квебек та вже згадані найбільші почесті в усій Канаді. Саме в 1979 році дружина копаного м'яча „Україна" гідно відзначила 30-річний ювілей Товариства, здобувши черговий чемпіонат своєї ліги,у вислідї чого перейшла до вищої кляси. На жаль, провід ланки футболу зробив помилку, ангажуючи до дружини коштовних чужинців, які на протязі сезону виграли тільки два змагання,і через це дружина знову випала до нижчої кляси. У наслідок цієї помилки заснувала тепер загроза цілковитої ліквідації дружини.

Завдяки зусиллям деяких членів Управи в Товаристві відновлено жіночу відбиванкову ланку, яка вже зорганізувала жіночу дружину у віці від 15-ти до 19-ти років. Провід ланки плянує вислати цю дружину на головниці турніри УСЦАК.

В.К.

Від редакції „Спортових Вістей" — „Свободи".

Поміщуючи ці дві критичні вістки з життя українського спорту у вільному світі, ми представили два вимкові факти, що заіснували в деяких українських спортових осередках. Сподіємося,що усі наші спортові товариства, клюби і спортові ланки при молодечих організаціях, до яких відносяться ці факти, зроблять позитивні висновки та вживуть потрібних заходів до віднови дійсної виховно-спортової праці з рідною молоддю. Особливо сподіємося, що наші монтреальські друзі, які не раз виходили із скрутних ситуацій у минулому, дадуть собі раду з труднощами, що зустріли їх у сучасному. Це не трагедія, що дружина випала до нижчої кляси. Було б трагедією ліквідувати дружину колишнього чемпіона Канади в той час, коли є ще зацікавлена цим спортом українська молодь. Треба тільки взятися до праці, а наслідки прийдуть напевно.

Ювілей о. Василя Прийми у Франції

Під час подвійного ювілею о. В. Прийми в Тулюзі, Франція, на світлині (зліва направо): отець-ювілят Василь Прийма; о. митрат Михайло Василик з Парижу; монсеньйор Суліє, заступник Архиєпископа Тулюзи; о. декан Павло Когут, перший помічник о. В. Прийми при будуванні української церковці в Люрді, та о. Ярослав Салевич, президент Товариства Св. Андрія, що є перед французьким урядом правним господарем Українського Релігійно-Національного Центру в Люрді.

Подвійний ювілей отця-пароха Південної Франції і Люрду В. Прийми: 45-річчя громадсько-письменницької праці та 30-річчя служіння у Винограднику Господньому, відзначили українці в багатьох місцевостях вільного світу. З тієї нагоди в неділю, 14-го грудня минулого року, в його наміренні в Тулюзі, Франція, о. митрат Михайло Василик, о. декан Павло Когут, о. Ярослав Салевич і монсеньйор Суліє відправили разом із ювілятом урочисту Службу Божу, після якої була спільна трапеза та святочні сходини.

На сходинах виголошено багато усних і письмових привітань, які наспіли від світських, громадських і духовних особистостей, між ними від трьох французьких кардиналів: від кардинала М. Гароне, що знав о. Прийму, ще як кардинал був Архиєпископом Тулюзи, — він тепер в Римі; від кардинала Еичґарая, Архиєпископа Марселю; від кардинала Івана Гійо, який писав: „Дорогий Пан-Отче Приймо! Хоч я вже не живу в Тулюзі, але зберігаю яскраву і правдиво-сердечну пам'ять про Вашу ревну апостольську працю між українцями, що розсіяні на цих теренах. Зближається дата 14-го грудня — день вашого Ювілею. У той день у вашому намірені, а також у намірені так мені любої Вашої поневоленої, але непохитної у святій Вірі Батьківщини, відслужу Святу Службу Божу. Подивляю Вашу успішну працю, а особливо в будуванні української церкви у Люрді, щоб гідно відсвяткувати Тисячоліття Святої Віри та відзначити пам'ять Володимира Великого і його апостольської , благословенної дії. Вірте мені, мої приятелі українці, що лучусь з Вами у своїх молитвах у стіп Господа нашого Ісуса Христа. З глибокою пошаною до Вас усіх: Іван Кардинал Гійо."

З листа Митрополита Максима Германюка (Вінніпеґ Архиєпархія) ось мала частина: „Всечесніший і Дорогий Отче Ювіляте! Вітаю Вас найперше з Вашим священним ювілеєм, рівнож з Вашим ювілеєм апостоляту пера та прошу нашого Божественного Спасителя бути дальше надхненним і силою у Вашій письменницькій творчості. Наша Вінніпеґська Архиєпархія хоче включитись до всіх тих любителів Матері Божої, які дають свою жертву на будову Люрдського храму на Її честь. Тому прошу прийняти від Товариства св. Йосафата скромну цеголку в сумі 1.000 дол. Дай Боже, щоб Ви могли завершити будову цієї церкви в цьому році і щоб Христовий Намісник Святіший Отець Іван Павло II міг її врочисто посвятити з участю наших Владик і Отців духовних в часі Міжнародного Євхаристійного Конґресу в місяці липні цього року в Люрді.

Із виразами мого глибокого признання за Вашу священичу і письменницьку діяльність, прошу Всевишнього далі щедро благословити Вас і Вашу апостольську працю. Остаюсь все відданий Вам в Христі Господі. Максим Митрополит."

Владика Платон Корниляк, Апостольський Екзарх у Мюнхені, писав: „Високопреподобний Отче, з нагоди Вашого Ювілею 30-ліття священства прошу прийняти мої найкращі побажання Божих ласк і всього добра. З цілого серця уділяю Архиєрейське благословення і остаюсь відданий у Христі. Єпископ Платон."

Владика Мирослав Марусин, Апостольський Візитатор у Римі, писав: „Всечесніший і Дорогий Отче Василю, в часі Ваших ієрейських свячень була Вам дана від Бога благодать приносити Євхаристійну жертву, проповідувати Боже слово, розділяти святі Тайни та робити людям інші духовні послуги, а все це на збільшення Божої слави і на спасіння душі. Ви досягли тепер вершка заслуг, що проявляється у праведності і святості ієрейського служіння. За все те належиться Вам вдячність і признання, що їх висловлюю Вам прилюдно, а зокрема в часі покірної молитви за Вас перед престолом Божим. Пишу це з повноти серця, бо був я увесь час близьким свідком Вашої пастирської ревности. З цілого серця благословлю Вас усім добром. Христос раждається! Залучую також даток на будову церковці.

Отець Данило Дзвоник — генеральний вікарій Апостольського Візитатора, Брюссель, пише: „Високопреподобний і Дорогий Отче Раднику і Співбрате! Прошу ласкаво дозволити мені долучитись до Вашої святочної громади і з щирого серця привітати Вас з 30-річчям Вашого священства та 45-річчям Вашої літературної творчости. Це чудові роковини; нехай буде вічна слава Богу нашому, а Вам щире признання і подяка."

Отець Тома Бариляк з церкви св. Миколая, Філядельфія, ЗСА, написав листа. Ось кілька вибраних слів із нього: „З найбільшою радістю та приємністю висилаю чека від п-ва Олени і Степана Кульчицьких. Щасливі Ви є, Отче, що предобрий Бог і Пречиста Діва вибрали якраз Вашу достойність на таке благородне і достойне післанництво і місію, як будова храму Божого в Люрді. А коли Вас вибрали, то і дадуть Вам ту велику ласку довершити того діла. Вірю, що не буде у вільному світі українки і українця, які не дали б на будову цього храму своєї цеголки."

За короткий час отримав о. Прийма від о. Т. Бариляка другого листа з дописком: „Дуже тішусь, що можу знову помогти Вам при будові українського храму в чудодійному Люрді: пересилаю Вам парохіяльний чек — збірка від моїх вірних — на суму 1,520 дол., і чек від родини Ліди Костюк на 100 дол."

А ось лист від іншого священика: о. Володимир Грабець з Аллентон, ЗСА, пише: „Дорогий Отче Василю! На Ваше прохання я перечитав у церкві Ваше послання в справі будови української церкви у Люрді. І ось посилаю Вам від парохіян: 140 дол., а від себе 20 дол. Бо крім мене Ваш добрий знайомий Іван Старенький із моєї парафії переслав основну збірку на Люрд. Обнімаю та й цілую! о. В. Г."

Отець-декан Павло Когут із Страсбургу, Франція, поздоровляючи о. Прийму із ювілеєм, закінчив своє слово так: „Ювілей Отця Василія Прийми є радістю для всіх українців у Франції та й цілої нашої спільноти у вільному світі. Але ця його і наша радість буде ще більша, як спільними силами і пожертвами здвигнемо у Люрді храм Пречистої Діви Марії."

Із таких усних і письмових привітань можна б скласти велику книгу. Вибрано тут лиш кілька голосів від духовних особистостей з різних країн поселення. Хай вони будуть свідоцтвом щирої співпраці, — пише сам Ювілят, передаючи витяги з листів, — як взнесла пісня хвали і любови до Творця, Пречистої Діви, рідної Церкви і нашої спільної Матері тисячолітньої християнської Руси-України."

Крім привітів від духовних осіб надходять до ювілята о. В. Прийми багато листів з усіх країн поселення українців зі словами найщирішої захоти від багатьох вірних УКЦеркви і навіть від православних українців. У багатьох листах до щирих слів привіту приєднано і щедрого чека на будову Люрдської церковці. А всіх тих українців доброї волі, що хотіли б скласти пожертву на будову цієї церковці, о. В. Прийма просить писати на таку адресу: L'Abbe Pryjma Wasyl, 27, rue Adolphe-coll, Boite Postale 3168 31027, Toulouse Cedex с.с.р. 613-26 A, Toulouse, France.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ ВАСИЛЬКІВ, член УНС Відд. 76 св. Івана в Нюарку, Н. Дж., помер 10 січня 1981 р. на 85-му році життя. Нар. 1896 р. в Доґаморич, Україна; членом УНС став у 1918 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Стефана, внучку Бренду і правнука Стефана. Похорон відбувся 13 січня 1981 р. на цвинтарі Гейт оф Гевен в І. Гановер, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Юлія Демчук, секр.

СТЕФАН ГЛИНЯНСЬКИЙ, член УНС Відд. 85 св. Михаїла в Гейзлетон, Па., помер 5 січня на 84-му році життя. Нар. 1896 р. в Україні; членом УНС став у 1928 році. Не залишив нікого з родини. Похорон відбувся 8 січня 1981 р. на цвинтарі Кальварія в Друмс, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Гарріст Панко, секр.

ЙОСИФ ПІДЛУСКІ, член УНС Відд. 59 Українська Січ в Бріджпорті, Конн., помер 29 грудня 1980 р. на 82-му р. життя Нар. 1897 р. в Тисмениці, пов. Станиславів, Зах. Україна; членом УНС став у 1926 р. Залишив у смутку дружину Ірену, синів Ґері й Евгена, 3 внуків і ближчу та даль родину в Україні. Похорон відбувся 31 грудня 1980 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорді, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Т. Сливінський, секр.

МИХАЙЛО ГУРАЛЬ, член УНС Відд. 76 св. Івана в Нюарку, Н. Дж., помер 14 грудня 1980 р. на 85-му р. життя. Нар. 1895 р. в Покропівна, Зах. Україна; членом УНС став у 1937 р. Залишив у смутку дружину Франю і дочку Марію. Похорон відбувся 17 грудня на цвинтарі Голівуд Меморіял Парк в Юніон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Юлія Демчук, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЛЮТОГО 1981 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Загальні збори 457-го Відділу Т-ва Культура. о год. 6-ій веч., в домівці Літ.-Мистецького Клюбу, 136 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й. За Управу: І. Керницький, гол., Т. Шумилович, секр.

СУБОТА, 7-го БЕРЕЗНЯ 1981

НЮ БРАНСВІК, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Зап. Січ 353 Відд., о год. 6-ій веч. в залі УКЦеркви при 21 Guilden St., New Brunswick, N.J. На порядку вибір нової Управи на 1981 р. та обговорення організаційних справ. — П. Литвин, гол., Д. Оріховська, секр., В. Кець, касир.

НЕДІЛЯ, 8-го БЕРЕЗНЯ 1981 р.

ГЕМСТЕД, Н. Й. Річні збори Т-за Зап. Січ 327-ий Відд., о год. 3:30 по пол. в залі Центру св. Володимира в Юньйондейл, Н. Й. зі звичайним порядком нарад. Проситься чл. прибути. — Управа.